

jo prav skerbno posušili, se je je v 49 dneh vsušilo 21 funtov. Drugikrat, ko so deteljo sušili brez posebne skerbi po navadi, je čez zimo od 900 centov 200 centov v zgubo šlo.

(*Ojstra postava.*) V Magdeburgu na Nemškem je bil letošnje poletje nek gospodar ojstro kaznovan za to, ker se je gnojica iz njegovega dvoriša na cesto izcejala in blato narejala po vasi. — Kako bi godernjali pri nas gospodarji, če bi se jim zgodilo kaj takega — čeravno bi bilo gotovo le njim samim v prid.

(*Ogerska in laška zemlja.*) Ogersko ima po naj novjšem številu 11 milijonov in 443.000 oralov (johov) polja, na katerem se zgol žito prideluje; zadnje leto so ga pridelali 80 milijonov in 100.000 vaganov; tedaj pride na 1 oral 7 vaganov. Na Beneškem pa pridelajo na 1 oralu clo 20 vaganov. Kakošen razloček v zemlji, pa menda tudi v kmetovanju, ker je znano, da tudi Ogerska je rodovitna zemlja!

Premišljevanje

narave in previdnosti božje v nji.

Poslovenil Mihael Verne.

Nepoznana dobrota zime.

Pač malo ljudi je tako neobčutljivih, da bi se k veselju in k hvaležnosti ne obudili, ko zagledajo spomladi in poleti lepo naravo, jeseni obili blagoslov božji. Al tudi nar čutljiviše duše čutijo le malo vesele hvaležnosti v sebi, ko polje vidijo brez vsega mika in blagoslova, ko buče merzli severni vetrovi okrog njih prebivališč, in hud mraz tare zemljo in nje prebivavce.

Al je pa res ta letni čas tako brez dobrot, tako pust in tako nepripraven, da ne more v nas obuditi občutkov hvaležnosti? Nikakor, bratje moji! Le navadite se bolj paziti na dela božja in hvaležni biti za vsako narmanjše znamnje dobrotljivosti božje: in zima vam bo dala dovolj priložnosti hvaliti dobrotlivega ohranitelja.

Le premislite kako nesrečni bi bili, ako bi ob ojštem mrazu ogreti se, ne imeli derv in postelj in obleke. Kako dobrotljiv je Gospod do vas, da vašim potrebam pomaga, in celo v najrevnišem letnem času skerbi za potrebe in vgodnosti vašega življenja tako dobrotljivo! V tem hipu se znabiti grejete pri ognju. Al bi ne imeli Gospoda zahvaliti, da daruje obilo derv, da se jih tudi naj borniši v svoj prid lahko posluži? V mehkih posteljah ležite. Gotovo velika dobrota, zlasti ako premislite, da je na svetu veliko veliko nesrečnih, ki še postelje nimajo v svojem ubožtvu, da bi jih mraza branila. Vi imate obleko, in je imate znabiti toliko, da vam ni težko, se mraza ubraniti. Ako se vam to ne zdi dobrota, spomnite se le svojih revnih bratov, ki na pol nagi v revnih capah hodijo, in komaj gibljejo svoje mraza oterpnjene ude. Ako bi le polovico vašega oblačila imeli, kako srečni bi bili! In vi — vi bi ne spoznali svoje sreče, bi ne hvalili svojega Stvarnika za dobroto egretja?

To ni še vse. Ko bi mi v stanu bili, vso zvezo naravnih reči pregledati, kako bi stermeli nad modrostjo in dobrotljivostjo Stvarnika! Dasiravno pa veseljnost le malo poznamo, spoznamo vendar, da vlada božja v vsem je modra in dobrotljiva. — Po namenu modre vlade božje je tudi zima neobhodno potrebna. Ko bi zime ne bilo, bi spomlad in poletje ne imele za nas tolike krasosti; rodovitnost naše zemlje bi se zmanjšala veliko; kupčija bi nehala v marsikakšni deželi, in veliko gojzdov bi bilo zastonj stvarjenih. Tedaj tudi od te strani se ne dá tajiti koristnost zime.

Al presebični bi bili, ako bi obračali dobrotljivost in modrost božjo le na ohranjenje človeškega rodú, in se ne spomnili, s koliko skerbjo hrani Bog pozimi veliko večje množice žival. Dasiravno je ohranjenje človeka čudno, se smé vendar reči, da skerb, ki jo Bog za živali ima, njega slavo še bolj čudovito spričuje.

Da si najde brezštevilna množica žival poleti živež in prebivališče, ni tako čudno, ker ji pripomore vsa narava k temu. Da pa pozimi se ohrani toliko milijonov čveteronožnic, červov, merčesov in rib — to je čudež še veliko večji. Mnogim živalim dá narava pozimi tako odejo, da se lahko varjejo mraza, in si najdejo poleti in pozimi živeža. Telo divjih zverin, ki stanujejo v puščavah in v gojzdih, je napravljeno tako, da spremené proti zimi in proti poletju svojo dlako in zamenjajo za veliko debeliše kožuhe, v katerih lahko prestopé nar ojštrejši mraz. — Mnoge druge živali si najdejo pribežališče v skorji drevés, v starem zidovju in v votlinah skalovja in hribov, ko mraz prihaja huji in jih sili zapustiti svoja letna stanovašišča. Tjé si nanosijo živeža, ali živé tošče, s katero so se odebelile poleti, ali pa preživé zimski čas v globokem spanju. Mnogim plemenom ptičev je dala narava nagon družljivosti in razum, da se v celih tropah preselé iz naših dežel v toplejše kraje, ko se bliža zima. Mnogo žival, ki niso za potovanje stvarjene, najde pozimi saj najpotrebniši živež. Ptiči si iščejo merčesov v mahu in v razpoklinah drevésne skorje. Razne čveteronogate živali si nanašajo poleti v jame ali votline žita, s katerim se preživé pozimi. Druge živali si morajo iskati svojo revno hrano pod snegom in ledom. Merčesi raznih plemen, ptiči in ribe, ki v močirjih in rekah zamrznejo pod ledom, živé celo zimo brez vse hrane, dasiravno opravila notranjega života niso zastale popolnoma. In mnogi pripomočki, s katerimi previdnost božja preskerbljuje, redí in hrani živali pozimi, so nam znabiti še neznani. In kjer se zdí, da je narava sama uboga, ima vsegamogočni ohranitelj pripomočkov dovelj, s katerimi namestuje ubožstvo narave. — Naj to premišljevanje tudi božčike v zaupanju v milega očeta poterdí. Čeravno so nadloge in reve velike, nikar ne obupajmo!

Zavergel Bog ne bo ljudi,

Ki zveri preskerbljuje.

Kdor v malem velikán sloví,

Gotovo v velkem še bolj sluje.

O Noriku in Noreji.

Spisal Davorin Terstenjak.

Pervi članek.

(Dalje.)

§. 3. Reke.

Reke noriške tekajo neposredno ali posredno v Dunaj (Donavo). Znamenito je, da vse večje noriške reke imajo pomen bika, ali vola, kateri je symbol božanstva Živa bil ¹⁾. Lahko se to razjasnuje, ker Norikum je večidel gorata zemlja, po goratih zemljah pa nahajamo častje drugih božanstev nadvladajoči Živaizem, kar je tudi naravno, ker je Živa Parvat montium — saxorum dominus — Karant — Korant (popačeno Kurent) na gori Kalaja po indiskem basnoslovju svoje poslopje imel, in enako bog goratega sveta in gorenja (solnce) bil ²⁾.

Tako reka Juvavus ³⁾ današnja Salcah se tudi najde na Peutingerjevih tablah pod imenom Ivaro ⁴⁾, in v listinah iz časa sv. Roperta pod imenom Igonta in Isonta ⁵⁾, kar vse toliko pomeni, kakor turja reka

¹⁾ Wiese Indien. I. 267. — ²⁾ Wagner, Ideen zu einer allgemeinen Mythologie 167. — ³⁾ Juvavia, p. 30. — ⁴⁾ Tabulae Peutinger. — ⁵⁾ Arno, Juvavia pag. 19.